

KECSKEMÉTI BOLYAI JÁNOS GIMNÁZIUM

HELYI TANTERV

SPANYOL CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ

SPANYOL-MAGYAR KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ TAGOZAT

Érvényes a 2020/21-es tanévtől.

Készítette a Spanyol-olasz Munkaközösség, a 2020-as NAT, a kéttanítási nyelvű iskolák irányelvei, a célnyelvi civilizáció 2020-as általános kerettanterve és a spanyol célnyelvű civilizáció részletes érettségi követelmények alapján.

ÓRAKERETEK:

9.D-10.D – heti 1 óra, évi 36, az érintett szakaszban összesen 72 óra

11.D-12.D – heti 2 óra, évi 72+62, ezen szakaszban összesen 134 óra

I. Bevezetés

Gimnáziumunkban a spanyol célnyelvi civilizáció önálló tantárgy, szervesen épít a célnyelvi ismeretekre és több, spanyol nyelven oktatott tantárggyal szoros kapcsolatban áll (földrajz, történelem, célnyelv) illetve kiegészíti azokat. Ezért kiváló lehetőséget kínál a tantárgyközi integráció megvalósítására és a célnyelv iránti érdeklődés fenntartására. Célja, a célnyelv - elsősorban projektpedagógia alapú – használata, valamint, hogy a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok legtágabb értelemben vett kultúrájában. A spanyol nyelv, mint húsz országban hivatalos nyelv, ezért a célnyelvi országokat két nagy régióra bontva tanítjuk: Spanyolország és Hispánamerika, mint egyetlen kulturális egység. A tantárgy tematikája előleli a célországok földrajzát, gazdaságát, társadalmi viszonyait, történelmét, tudománytörténetét, tudományos-technikai vívmányait, irodalmát, művészetét, valamint a mindennapi élet kultúráját is.

A műveltségi tartalmak feldolgozása a kulcskompetenciák fejlesztésével együtt hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez; az önálló ismeretszerzés, a tájékozódás, a véleményformálás képessége mellett csiszolja a társas kompetenciákat; növeli az elfogadás, a tolerancia képességét; fejleszti a célnyelvi kommunikációs kompetenciát.

A célnyelvi civilizáció tantárgy – komplex jellegéből fakadóan – a tanulók életkorához igazítva szintetizálja a NAT nevelési célkitűzéseit.

A tanulók a tanulmányozott országok kultúrájának jellegzetességeit összehasonlítják a magyar kultúra értékeivel, így kiteljesedik az egyetemes és a magyar műveltségről alkotott képük, és el tudják helyezni a célnyelvi kultúrát a magyarság kultúrájával együtt az egyetemes értékrendben. Tanulmányaik segítségével felfedezik és megértik a célországokban honos etikai elveket, és összevetik ezeket a különböző kultúrák – köztük saját nemzetük – etikai elvárásaival, így gazdagodik erkölcsi világképük.

A tanulók értelmezik az anyanyelvi kultúrától eltérő társadalmi szokásokat és szabályokat (udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok), ezáltal hatékonyabb kapcsolatteremtésre lesznek képesek magánemberként és munkájuk során is.

Tájékozódnak arról, hogyan valósul meg a demokrácia a célnyelvi országokban, ismereteket szereznek a más országokban folyó civil társadalmi tevékenységekről, az adott országok nemzetközi szervezetekhez és Spanyolország esetében az Európai Unióhoz való viszonyáról, valamint arról, hogy a helyi közösségek milyen társadalmi problémákkal küzdenek. A célnyelvi országokban oly népszerű önkéntes mozgalmak, valamint a hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők számára teremtett esélyek megismerésével a tanulók felelősségtudata is fejlődhet.

A tanulók képet kapnak a célországok gazdaságának globális és lokális problémáiról, a munka világáról, az életszínvonalról, foglalkoznak a fenntartható fejlődés kérdéseivel. Megismerik a célnyelvi országok munkaerőpiacának előnyös és kockázatos jellemzőit, így jobban el tudják dönteni, hogy vállalnának-e munkát külföldön, s ha igen, akkor hol, milyen és mennyi időre.

A célnyelvi civilizáció tantárgy tartalma megköveteli a folyamatos tájékozódást a célnyelvi országok hírforrásaiban. A tanulók nyomon követhetik a változásokat, megérthetik az egyes országok fejlődésének folyamatát, közben pedig gyakorolják a digitális és hagyományos médiumok használatát. Eleinte segítséggel, később önállóan értékelik a talált információk hitelességét. A hagyományos könyvtárhasználatot is gyakorolják, hogy magabiztosan tudjanak tájékozódni az idegen és a magyar nyelvű könyvtári gyűjtemények anyagában.

A célnyelvi civilizáció tanulása valós élethelyzetekre készíti fel a tanulókat, feladatok megoldása során fejleszti a problémamegoldó képességet. A tanulók információszerzés közben megtanulnak a célnyelven jegyzetelni, rendszeresen használják az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikákat a hangzó és az írott szövegek feldolgozásakor. Civilizációs tanulmányaik hozzájárulnak ahhoz, hogy gondolataikat, megállapításaikat kifejezzék és szabatosan indokolják a célnyelven. A tantárgy jó lehetőséget kínál a kooperatív tanulási technikák alkalmazására (mozaik módszer, projektmunka, szakértői csoport stb.).

A célnyelvi civilizáció tantárgy komplex jellegéből adódóan számos kulcskompetencia fejlesztését támogatja. A tanulók idegen nyelvű kommunikációja hitelesebbé válik azáltal, hogy szociokulturális ismereteik és interkulturális készségeik fokozatosan fejlődnek, gyakorlatot szereznek a kultúrák közötti párbeszédben. Ezek a készségek később is nagy segítséget jelentenek a kapcsolatteremtésben és a kapcsolatok fenntartásában, valamint a munkaerőpiacon való helyállásban.

Célnyelvi tanulmányaik során a tanulók megfigyelik, leírják, magyarázzák a szóban forgó területek természeti és mesterséges környezetét, azok jelenségeit és folyamatait, kutatják a környezettudatos életmód és fenntarthatóság legjobb gyakorlatát a célországokban, bővítik természettudományos műveltségüket a célországok tudományos-technikai vívmányainak megismerésével.

Megismerik a célnyelvi országok történelmének kulcsfontosságú eseményeit, az állam felépítését, az állampolgári jogokat, az aktuális politikai és társadalmi törekvéseket. Megtanulják az emberi jogok tiszteletét, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség megbecsülését. Tájékozódnak más országok kulturális örökségéről az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. A tantárgy tanulására jellemző produktív és interaktív tevékenységek támogatják a művészeti alkotások értő és beleérző értelmezését a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulóknak pozitív attitűd alakuljon ki a művészetek, a művészi kifejezés sokfélesége iránt, nyitottakká váljanak az esztétikai élmények befogadására.

Az önálló és csoportos problémamegoldó tevékenységek, a kooperatív módszerek alkalmazása felkészíti a tanulókat a csoportban folyó közös munkavégzésre. Megtanulják, hogyan alkalmazkodjanak társaikhoz, hogyan osszák meg ismereteiket, hogyan fogadják el,

vagy hogyan vitassák mások véleményét. Kialakul reális önértékelésük, megtanulják elfogadni a kritikát, és mások értékelésének kulturált módját is gyakorolhatják. A folyamat eredményeképpen fejlődik személyiségük, erősödik belső motivációjuk, és kialakulnak önálló tanulási stratégiáik, ami az egész életen át tartó tanulás elengedhetetlen feltétele.

Az Irányelvek szerint a két tanítási nyelvű gimnáziumi képzésben a célnyelvi civilizáció óraszám a 9–10. évfolyamon heti 1 óra, a 11–12. évfolyamon heti 2 óra. Az éves óraszám témakörönként felosztása a helyi tantervben jelenik meg, amelynek elkészítése és az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

Éves óraszámok előkészítő évfolyamot tartalmazó ötéves két tanítási nyelvű középiskolai oktatás esetén:

	Előkészítő évfolyam (9/Kny)	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Spanyol célnyelvi civilizáció	-	36	36	72	62

II. II. A célnyelvi civilizáció tantárgy fejlesztési feladatai:

II/1. Ismeretszerzés célnyelven

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, célnyelven írott, vagy audio(vizuális) forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, képi forrásokból. A megszerzett ismeretek rendszerezése, értelmezése. Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.	Ismeretszerzés célnyelven írott, vagy hallott forrásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, irodalmi, szépművészeti és képzőművészeti alkotásokból, képi forrásokból.
Információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző szövegekből, médiumokból. Az információk értelmezése, a lényeges információk felismerése és rendszerezése. A különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Jegyzetkészítés, tartalmi összefoglalók és vázlatok írása célnyelven.	Önálló információgyűjtés célnyelven az adott témához a különböző médiumokból, az információk önálló értelmezése, összevetése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, lényeges és specifikus információk felismerése, kiemelése, rendszerezése és értékelése, valamint különböző típusú forrásokból származó információk összevetése. Önálló jegyzetkészítés célnyelven.

Autentikus szövegek, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.	Szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források (fényképek, karikatúrák stb.) felhasználása a célországokban élő emberek gondolkodásmódjának, szokásainak, életvitelének megértéséhez és bemutatásához.
Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok, használata mind nyomtatott, mind digitális formátumban. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő vázlat és jegyzet készítése célnyelven.	Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata. Az olvasottak alapján lényegyet kiemelő jegyzetek készítése célnyelven.
Közös, majd önálló forráskeresés célnyelven az internet lehetőségeit felhasználva. Ezen digitális források felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.	Az interneten található digitális források önálló felhasználása, azok előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismeretével.

II/2. Kritikai gondolkodás

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
A célnyelvi országok hazánkétól eltérő sajátosságainak felismerése. A célnyelvi országok társadalmi berendezkedéséről szerzett ismeretek alapján társadalmi, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása.	A célnyelvi országok társadalmi, politikai, erkölcsi problémáinak felismerése, megfogalmazása, a tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése.
A lényeg kiemelése, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.	A lényeg kiemelése, tételmondat megfogalmazása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint. Sorsdöntő események hatásainak elemzése.
Adott témával kapcsolatos eltérő vélemények felismerése és értékelése. Tények és vélemények megkülönböztetése a hagyományos és a digitális médiumokban.	Elfogultság, manipulatív szándékok, érvelési hibák felismerése a hagyományos és digitális médiumokban.
Igaz történetek és legendák valóságtartalmának, összefüggéseinek vizsgálata. Különböző források vizsgálata a hitelesség szempontjából.	Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálata a hitelesség szempontjából.

Kérdések, felvetések önálló megfogalmazása a célnyelvi országokról tanult ismeretek kapcsán. Az egyes társadalmi jelenségek háttérének, okainak keresése.	Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi jelenségekről, azok háttérééről, okairól, érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen, valamint azok kritikai értékelése.
A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása.	A kultúrák és értékrendek közötti különbségek felismerése, összehasonlítása a saját kultúrával és értékrenddel.

II/3. Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
Összefüggő szöveg alkotása írásban és szóban a célnyelvi országokról kulcsszavak, kifejezések felhasználásával.	Összefüggő szöveg alkotás önállóan írásban és szóban a célnyelvi országokra jellemző fogalmak azonosításával és helyes használatával.
Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos források alapján, adott szempontok szerint.	Beszámoló, kiselőadás tartása célnyelven változatos forrásokból származó szövegek alapján, megfelelő szó- és mondathangsúlyozással, interferencia nélkül.
A téma előnyös és hátrányos jellemzőinek felismerése. A tény és a vélemény megkülönböztetése. Részvétel informális vitákban. Cáfolat és ellenérvek megfogalmazása.	Az érvelés szerkezetének, a bizonyítás módjainak ismerete, cáfolat és ellenérvek megfogalmazása, érvrendszer felépítése, logikus és tárgyilagos érvelés. Részvétel formális és informális vitákban, döntéshozatali folyamatokban.
Saját vélemény megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés megkülönböztetése, véleménykülönbségek tisztázása.	Saját vélemény érthető, árnyalt megfogalmazása, mások érvelésének megértése, elfogulatlan összefoglalása, véleménykülönbségek tisztázása, saját álláspont továbbfejlesztése.
Fogalmazás írása valamely tanult témakörben, összehasonlítás.	Esszé- és újságcikkírás; saját nézőpont kifejtése, ellentétes álláspontok ütköztetése, a probléma világos megfogalmazása, bizonyítékok és cáfolatok kifejtése, következtetések levonása.

II/4. Tájékozódás időben és térben

9–10. évfolyam	11–12. évfolyam
A célnyelvi országok és fontosabb városaik, történelmi helyszínek azonosítása térképen.	A célországok fejlődése, kultúrája szempontjából fontos helyszínek azonosítása a térképen.
Kronológiai adatok rendezése, események csoportosítása korok szerint. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.	Különböző korszakok térképeinek összehasonlítása, a történelmi tér változásainak leolvasása különböző (pl. népsűrűséget, vallási megoszlást ábrázoló) térképekről.
A földrajzi környezet életmódra, a szokásokra gyakorolt hatásának felismerése. A földrajzi, történelmi, társadalmi események közötti összefüggések felismerése.	A földrajzi környezet szerepe az egyes kultúrák és államok kialakulásában. Geopolitikai következmények megfogalmazása.
A tanultak elhelyezése egy kiemelt időponthoz képest.	Tájékozódás a történelmi időben.
Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről, elhelyezésük a megfelelő történelmi korszakban, kronológiai számítások.	A célországok fejlődése szempontjából fontos események időrendi sorrendbe állítása, néhány dátum ismerete, kronológiai számítások.
Párhuzamok és különbségek keresése Magyarország és a célország(ok) szokásai, hagyományai, társadalmi eseményei között térben és időben.	A célországok történelmének összevetése a magyar történelem (eltérő) időbeli ritmusával és a kölcsönhatások elemzése.

III. 9–10. évfolyam

A 9. évfolyam megkezdésekor a tanulók már egy évig tanulták a célnyelvet az előkészítő évfolyamon. A nyelvórákon alapvető információkat szereztek a célnyelvi országokról, elsősorban, de nem kizárólag Spanyolországról. Kialakult bennük az érdeklődés a célnyelvi országok kultúrája iránt. Nyelvi szintjük eléri a Közös európai referenciakeret (KER) szerinti minimum A2-es, ideális esetben a B1-es szintet. Nyelvtudásuk tehát lehetővé teszi, hogy idegen nyelven is szerezzenek információkat a körülöttük lévő világról. Motivációjukat növeli, hogy a célnyelvi civilizáció tanulása során a már meglévő földrajzi, történelmi, irodalmi, zenei, képzőművészeti ismereteiket felhasználhatják, tovább fejleszthetik. Ez kreativitásra, elemző, analízis gondolkodásra ad lehetőséget, s egyben segíti őket a megfelelő, egyéni tanulási stratégia kialakításában.

A célnyelvi civilizáció tantárgy kiemelkedő szerepet játszik a kulcskompetenciák fejlesztésében, a nevelési célok elérésében. A tanítás során kulturális, technikai, történelmi,

művészeti és természettudományos ismeretekhez jutnak a tanulók. A cél az ok-okozati összefüggések felismerése, az egyes események, szokások, jelenségek összehasonlítása. A saját és a célnyelvi kultúrák megismerése, összehasonlítása révén bővül a tanulók műveltsége, szélesedik látókörük, így fokozatosan kialakul elfogadó magatartásuk, és megbecsüléssel tekintenek az eltérő kultúrákra.

A tantárgy tanulása során mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Párhuzamot vonnak ezek hazai vonatkozásaival, s megtanulják a célnyelvi és a magyarországi jellemzőket összehasonlítani, bemutatni. A tudományos életben elért magyar eredmények, világhírű tudósaink munkásságának megismerése, bemutatása hozzájárul a nemzet szellemi és tárgyi öröksége iránt érzett megbecsülés kialakulásához. Ezek a tevékenységek erősítik interkulturális készségeiket és a nemzeti öntudatot is.

A célnyelvi civilizáció tantárgy esetében a tanulás, az információszerzés eszköze a célnyelv, így annak készségszintű felhasználására, célorientált gyakorlására ad lehetőséget. A tantárgy tartalma szoros kölcsönhatásban van más közismereti tárgyakkal. A célnyelvi országok sokoldalú megismerése természetes kapcsolódási pontokat kínál a tanulók számára földrajzi, történelmi, képzőművészeti, irodalmi ismereteik kreatív és interaktív felhasználásához. A tanulók az IKT-eszközökkel támogatott információszerzést és -feldolgozást is gyakorolhatják, képessé válnak az önálló kutatómunkára és a megszerzett információk produktív alkalmazására.

A tananyag feldolgozása közben lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók pár- és csoportmunkával, illetve a projektfeladatok során kibontakoztassák kreativitásukat, fontos a kreatív megnyilvánulások ösztönzése, elismerése. A feladatok jellege, tartalma sok lehetőséget biztosít az önálló kutatómunkára, egyéni és csoportos előadásokra. A tanulók megfogalmazhatják feltevéseiket, következtetéseiket, gyakorolhatják a kulturált vitát, a tényeken alapuló érvelést.

A 10. évfolyam végére a tanulók képessé válnak arra, hogy a célnyelv használatával önállóan is megismerkedjenek más kultúrákkal, és összehasonlítsák ezeket, valamint be tudják mutatni Magyarország természeti, történelmi, szellemi értékeit. Nyitottabbá válnak a világra, interperszonális kapcsolataikban elfogadóbbak, toleránsabbak lesznek.

A megjelölt témakörök nem választhatók mereven szét, közöttük tartalmi összefüggés, egymásra épülés, esetenként átfedés van. A tantárgy tanítása heti egy órában történik. Az éves óraszám témakörönként felosztása a helyi tantervben jelenik meg, amelynek elkészítése és az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

Tematikai egységek és fejlesztési célok a 9 -10. évfolyamon.

1. A célnyelvi országok természetföldrajza

Előzetes tudás	A tanuló már rendelkezik a célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretekkel (fekvés, főváros, folyók, éghajlat) az anyanyelvén és célnyelven is. Ismeri a topográfiai fogalmakat, tudja használni a hagyományos és az online térképeket. A nemzeti jelképeket ismeri.
Nevelési, fejlesztési célok	A tanuló képes a célnyelvi országok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire

	<p>vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és online térképekből;</p> <p>tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani;</p> <p>következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire;</p> <p>ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit;</p> <p>szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be a célnyelv országainak alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő elhelyezése.</p> <p>Az éghajlat és az időjárás változásának és a célnyelvi országok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve.</p> <p>Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.</p> <p>Nemzeti jelképek (zászlók, címerek) és szimbolikájuk értelmezése.</p> <p>Népességi adatok (lakosságszám, népsűrűség) elemzése térkép alapján.</p> <p>A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai.</p> <p>A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Földrajz:</i> az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége; településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárás-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.</p>

2. A célnyelvi országok gazdasága

Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.
Nevelési, fejlesztési célok	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése. A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése. A lakosság életszínvonalának megismerése. Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.
Kapcsolódási pontok	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés. <i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.

3. A célnyelvi országok politikai berendezkedése

Előzetes tudás	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.
Nevelési, fejlesztési célok	A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit; összehasonlítja a célnyelvi országok és Magyarország politikai berendezkedését;

	bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése.</p> <p>Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről.</p> <p>A jelentős politikai pártok a célországokban.</p> <p>A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása.</p> <p>A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége a célországokban.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

4. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai

Előzetes tudás	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról; célnyelvi tanulmányai során szerzett információt az oktatásról, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával;</p> <p>ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését;</p> <p>felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza;</p> <p>tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti;</p> <p>felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.</p>

<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>A célnyelvi országok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása.</p> <p>A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öregék, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése.</p> <p>A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése.</p> <p>A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás.</p> <p><i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz.</p> <p><i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregezés, túlnépesedés.</p>

5. Hagyományok, szokások, életmód

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.</p>
<p>Nevelési, fejlesztési célok</p>	<p>A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, életviteléről;</p> <p>felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal;</p>

	<p>a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését;</p> <p>életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célnyelvi országok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása.</p> <p>A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal.</p> <p>A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése.</p> <p>A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások.</p> <p>A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra.</p> <p>A vidéki és városi élet.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek.</p> <p><i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.</p> <p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, előregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.</p>

6. Környezetvédelem

Előzetes tudás	<p>A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.</p>
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat;</p>

	<p>ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl. üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése.</p> <p>A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és vízszennyezés).</p> <p>A környezetszennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése, életlehetőségek megszűnése, migráció).</p> <p>A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újra hasznosítása a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A hagyományos energiaforrások és a nukleáris energia előnyeinek és veszélyeinek ismerete, valamint az alternatív energiaforrások ismertetése (pl. megújuló energiaforrások).</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés).</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak).</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai.</p> <p><i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade).</p> <p><i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre.</p> <p><i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.</p>

Kulcsfogalmak / fogalmak	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.
---------------------------------	---

7. Tömegkommunikáció, média

Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi;</p> <p>tud a tömegkommunikáció társadalmi hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól;</p> <p>tud a megfelelő szókincs használatával véleményt megfogalmazni a médiával kapcsolatos kérdésekről;</p> <p>ismeri a sajtószabadság fogalmát a célnyelvi országokban és hazánkban.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok.</p> <p>A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A célnyelvi országok egyes nyomtatott sajtótermékeinek és néhány, a célnyelvi országokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása.</p> <p>A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése.</p> <p>A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.</p> <p>Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára.</p> <p>A reklámok, hirdetések értelmezése a célországok kultúrájának, társadalmi szokásainak ismeretében.</p> <p>Műsorkészítés, lapszerkesztés.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására.</p>

	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán.</p> <p><i>Informatika:</i> az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.

8. Sport

Előzetes tudás	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat;</p> <p>felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről kritikus véleményt mondani;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben;</p> <p>tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe.</p> <p>Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon.</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása.</p> <p>Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkban származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása.</p> <p>Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása.</p>

	<p>Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai).</p> <p>A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Etika:</i> fair play; dopping, sportszerűség</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> sportágak, szabályrendszerek; játékleírások, játékszabályok; életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, élettani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.</p>

9. Tudományok

Előzetes tudás	<p>A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.</p>
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre;</p> <p>felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről;</p> <p>ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom).</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései.</p> <p><i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.</p>

Kulcsfogalmak / fogalmak	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.
---------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos (9-10.) ciklus végén

- A tanuló a szükséges szókinccs felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.
- Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Magyarországot be tudja mutatni egy célnyelvi beszélő számára, összehasonlításokra képes.
- Ismeri a célnyelvi országok gazdasági jellemzőit, értelmezi a különböző gazdasági mutatókat. Alapvető összehasonlításokra is képes.
- Ismeri a célnyelvi országok politikai rendszerét, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.
- Ismeri a célnyelvi országok jellemző társadalmi viszonyait, a leggyakoribb szociális problémákat.
- Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.
- Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát.
- Használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére, kérdések megfogalmazására.
- Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.
- Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.
- Képes hazáját több szempontból bemutatni a célnyelven.
- Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.

IV. 11–12. évfolyam

A tanulók már több éve tanulják a spanyol célnyelvi civilizáció tantárgyat, számos olyan ismerettel rendelkeznek a célnyelvi országokról, azok társadalmáról, kultúrájáról, melyek további ismeretek megszerzésére, a már meglévő tudás bővítésére, más szempontú vizsgálatára motiválják őket. Eljutottak a Közös európai referenciakeret hatfokú skálájának (KER) minimum negyedik szintjére (B2). Kellő tapasztalattal, tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű célnyelvi információszerzésre és viszonyításra képesek. A nevelési célok közül ezen a szinten a tanulás tanítása kiemelt fontosságú, hiszen a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az önálló és kritikus ismeretszerzést idegen nyelven, valamint nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik és munkájuk során, egész életükön át.

A 11–12. évfolyamon az előző szakasz témakörei életkoruknak, s a más tantárgyak tanulása során megszerzett ismereteknek megfelelően koncentrikusan bővülnek, egymásra épülnek.

A tanulók a tantárgy tanulása közben mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Összehasonlítják magyar megfelelőikkel, és megtanulják ugyanilyen szempontok szerint hazánkat is bemutatni. Az így megszerzett tapasztalatok erősítik interkulturális készségeiket, és segítik őket abban, hogy hazájuk értékeit is felfedezzék, tudatosabban kezeljék.

A tanulók a tantárgy komplex jellegéből adódóan a különböző tantárgyak keretében szerzett meglévő és új ismereteiket szintetizálják, más nézőpontokból vizsgálják, és kipróbálják valós életfeladatokat idéző helyzetekben. A tantárgy tanítása során lehetőséget kell biztosítani az önálló kutatómunkára, az egyéni és csoportos előadásokra, tárgyilagos és kulturált vitákra, döntéshozatali folyamatok, üzleti tárgyalások szimulációjára, prezentációk, audiovizuális műsorok vagy weblap készítésére stb. Továbbra is kiemelt szerepet kapnak a kooperatív tanulásszervezési eljárások és az IKT-kompetenciák alkalmazása. A jól megválasztott tanórai feladatok és témák segíthetik a tanulókat a jövőjüket érintő fontos döntések meghozatalában is.

A tantárgy tanítása heti két órában történik. Az éves óraszám témakörönként felosztása a helyi tantervben jelenik meg, amelynek elkészítése és az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

1. A célnyelvi országok gazdasága

Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott a célnyelv országainak gazdaságával az előző szakaszban a célnyelvi civilizáció, valamint a földrajz tantárgy keretében. Tisztában van az alapvető gazdasági folyamatokkal, jelenségekkel. Már jártasságot szerzett a világháló kritikus és körültekintő használatában.
Nevelési, fejlesztési célok	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek szerepéről a világ társadalmi-gazdasági rendszerében, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról; rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése.

	<p>A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele.</p> <p>Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás).</p> <p>A célországok kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása.</p> <p>A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele.</p> <p>A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése.</p> <p>Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között.</p> <p>Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke- és a munkaerő-mobilitás, közlekedés.</p> <p><i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a pénz és formái, pénzintézetek és tevékenységük, vállalkozói alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság.</p> <p><i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euróövezet, euróválság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.</p>

2. A célnyelvi országok politikai berendezkedése

Előzetes tudás	<p>A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy keretében a tanuló foglalkozott már a politikai felépítmények különböző rendszereivel. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok alapvető jellemzőit. A médiumokban már egyre több tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket.</p>
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot;</p>

	a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése.</p> <p>A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend.</p> <p>A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére.</p> <p>Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és köteleességek, országgyűlési választások.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Államformák, politikai és választási rendszerek, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

3. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai

Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát és jellemzőit. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok társadalmainak főbb jellemzőit. A médiából ismeri az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáit, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből nap mint nap értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával;</p> <p>ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét;</p> <p>felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol;</p> <p>tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti;</p>

	felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására.</p> <p>A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviseltek); munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások).</p> <p>Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról.</p> <p>Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése.</p> <p>A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban.</p> <p>A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása.</p> <p>A célnyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás.</p> <p><i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> az ember megismerése és egészsége, magatartása és lelki egészsége;</p> <p><i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói stratégia, munkaerőpiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés, történelmi vallások és új keletű vallási közösségek.

4. Hagományok, szokások, életmód

Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről;</p> <p>felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz;</p> <p>a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál a különböző társadalmi rétegekben használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését;</p> <p>életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése.</p> <p>A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára.</p> <p>A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása.</p> <p>A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek.</p> <p><i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.</p> <p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Család, családtervezés, „szingli”, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, esélyteremtés, elöregedés, egészséges életmód, fogyatékkal élők, életminőség, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.

5. Környezetvédelem

Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi, valamint célnyelvi civilizációs tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat önálló ismeretszerzésre; rendszerezi és értelmezi az információkat;</p> <p>ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről kritikus véleményt mondani;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Energiaforrások. Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem.</p> <p>Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás).</p> <p>A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás).</p> <p>A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai.</p> <p>A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai.</p> <p><i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade).</p> <p><i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre.</p> <p><i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra.</p>

	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.
Kulcsfogalmak / fogalmak	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.

6. Tömegkommunikáció, média

Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról, a média szerepéről és a mindennapi életre gyakorolt hatásairól.
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit önálló információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi;</p> <p>képes a tömegkommunikáció társadalmi hatásait, pozitív és negatív aspektusait felismerni, és ezekről kritikus véleményt mond;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni a médiával kapcsolatos kérdésekről;</p> <p>tisztában van a sajtószabadság fogalmával, szerepével a célnyelvi országok és hazánk múltjában és napjainkban.</p>
Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A kereskedelmi Tv-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva.</p> <p>A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.</p> <p>A reklámok etikusságának vizsgálata.</p> <p>A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése.</p> <p>A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.</p>

<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és a sajtószabadság a történelem folyamán.</p> <p><i>Informatika:</i> az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, felelősségteljes tájékoztatás/tájékozódás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.</p>

7. Irodalom, történelem, művészetek

<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemtől, irodalomtól, képző- és előadó-művészetektől és ezek szerepéről a mindennapi életben.</p>
<p>Nevelési, fejlesztési célok</p>	<p>A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával beszélni az általános műveltséghez tartozó témákhoz kapcsolódó kérdésekről;</p> <p>tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus).</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművés�ének, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása.</p> <p>Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven.</p> <p>A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása.</p>

	<p>A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven.</p> <p>A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.</p>
Kapcsolódási pontok	<p><i>Ének-zene:</i> zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom kiemelkedő alakjai, művei.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> színház- és drámatörténet, színházi előadás megtekintése, beszélgetés a látottakról.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások elemzése, művészettörténelmi korszakok stílusjegyei.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> epikai, lírai, drámai művek olvasása és értelmezése, színház; filmművészet.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései.</p> <p><i>Művészetek:</i> képzőművészet; előadó-művészet; építészet.</p> <p><i>Informatika:</i> az internet-kultúra közvetítő szerepe.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek, történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet, grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet; előadó-művészet: zene, filmművészet, színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.</p>

8. Tudományok

Előzetes tudás	<p>A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tudományos-technikai vívmányokról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról. A célnyelvi civilizáció első szakaszában átfogó képet szerzett a célnyelvi országok technikai és tudományos vívmányairól.</p>
Nevelési, fejlesztési célok	<p>A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre;</p>

	<p>felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókinccs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről;</p> <p>tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.</p>
<p>Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák).</p> <p>Tudományetikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.</p>
<p>Kapcsolódási pontok</p>	<p><i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései.</p> <p><i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázata; netikett.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> az ipari forradalom találmányai és hatásuk.</p>
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, genetika, klónozás, pszichológia, agykutatás, etológia, evolúció.</p>

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos (11-12.) ciklus végén:

- A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.
- Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszinformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit.
- Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket.
- Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.
- Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására.
- Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.
- Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát.
- Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.
- Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.

- Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.
- Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.

V. Ajánlott témakörök

Témakör	Tartalmi egységek	Ajánlott óraszám: 9-10 / 11-12
<p>1. A célnyelvi országok földrajza</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spanyolország földrajzi fekvése (a Pireneusi-félsziget, Baleári es Kanári szigetek, észak-afrikai enklávék). ➤ Spanyolország területének nagysága, tartományai, felszíne, folyói, hegységei, nagyobb városai. Tájékozódás a térképen. ➤ A Pireneusi-félsziget, mint híd Európa es Afrika között. ➤ Latin-Amerika spanyolul beszélő országainak földrajza, sajátosságai. ➤ Spanyolország nemzeti jelképeinek ismerete, leírása. ➤ Spanyolország régióinak azonosítása a térképen. ➤ Minden régióról 2-3 jellemző, sajátosság (gazdaság, konyhaművészet, turizmus stb.) megjelölése. ➤ A spanyolországi autonóm közösségek meghatározása. Azonosításuk a térképen. ➤ Történelmi tájak. ➤ Spanyolország éghajlatának jellemzése. ➤ Spanyolország jellegzetes növény- es állatvilága. ➤ Nemzeti parkok. Táj- es természetvédelmi parkok. ➤ Spanyolország lélekszáma. ➤ Hivatalos nyelvek es dialektusok Spanyolországban. ➤ Spanyolország tartomány- székhelyeinek, valamint néhány további jelentősebb városának azonosítása a térképen. ➤ Madrid es egy szabadon választott város nevezetességei, azok rövid bemutatása. ➤ Az ország fő turisztikai központjai, nevezetességek. 	<p>10 / -</p>
<p>2. A célnyelvi országok gazdasága</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spanyolország helye a világgazdaságban: rangsor különböző szempontok alapján (GDP, termelés, export). ➤ Spanyolország természeti es ásványkincsei, lelőhelyek. ➤ Az ország fő ipari es mezőgazdasági régiói. ➤ A gazdaság jövője az Európai Unióban. ➤ Spanyolország alapvető gazdasági profilja. A nemzetgazdaság szerkezete. ➤ A GDP eloszlása gazdasági ágazatok es régiók szerint. ➤ Spanyolország fő exportcikkei. ➤ Nemzetközileg ismert spanyol termékek, markák es nagyvállalatok. ➤ Magyarországon is jelenlévő spanyol nagyvállalatok (4-5 vállalat megnevezés, profiljuk). ➤ A spanyolországi közlekedési hálózat általános jellemzése. Fontosabb közlekedési eszközök es csomópontok. 	<p>6 / 10</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Közlekedési lehetőségek: közúti (autópályák) és vasúti (vonattípusok - AVE, TALGO -, osztályok, jegyek, kedvezmények) közlekedés. ➤ A városi tömegközlekedés: a tömegközlekedési eszközök és használatuk. Előnyeik és hátrányaik. ➤ Spanyolország pénzneme az euró előtt. ➤ A különböző fizetési módok és preferenciák (készpénz, csekk és bankkártya). ➤ Az Európai Unióba vezető út. ➤ Az uniós tagság hatása a spanyol gazdasági életre. 	
3. Politikai viszonyok	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Választások Spanyolországban: a szavazati jog és a választási rendszer. ➤ Az Autonóm Közösségek kormányai, a spanyol kormány összetétele, mandátuma. ➤ A női választójog. ➤ Spanyolország politikai és közigazgatási rendszerének intézményi felépítése. ➤ A spanyol törvényhozás. ➤ A monarchia és a király szerepének megítélése a társadalomban. ➤ Spanyolország főbb politikai pártjai (PP, PSOE). Jellemzői, alapelveik, céljaik. ➤ Eltérő államforma. ➤ Választások Magyarországon és Spanyolországban. ➤ Az EU integrációs szerepe. 	4 / 10
4. Társadalmi viszonyok	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A spanyol társadalom felépítése életkor, nemek, iskolai végzettség szerint. A bevándorlók helyzete a mai Spanyolországban. A rasszizmus és a nacionalizmus megnyilvánulásai. ➤ Az autonóm közösségek összevetése a társadalom felépítésének szempontjából. Együttélési problémák. Etnikai csoportok, kisebbségek a mai Spanyolországban. ➤ A Spanyolországban élő társadalmi csoportok: kiemelt és marginális csoportok. ➤ A társadalom elöregedése: az idősek és a fiatalok helyzete és szerepe a spanyol társadalomban. ➤ A spanyol nő szerepe a társadalomban. ➤ A család szerepének és helyzetének változásai: hagyományos családmódel és a mai spanyol család. ➤ A spanyol és a magyar társadalom összehasonlítása egy választott szempont alapján a fentiek közül párhuzamok és eltérések). ➤ A spanyol oktatási rendszer. ➤ Iskolatípusok (alap-, közép- és felsőoktatás). ➤ Osztályozási rendszer. Továbbtanulási lehetőségek. ➤ A felkapott szakmák, munkaerőhiány és munkanélküliség. Fekete munka. Az EU nyújtotta lehetőségek. ➤ A történelmi szakszervezetek szerepe, céljaik, vívmányai. Sztrájkok. 	- / 14

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Az egészségügy jellemzése, állami- és magánorvosok. A társadalombiztosítás nyújtotta lehetőségek, járulékfizetés. ➤ A társadalmat leginkább érintő problémák bemutatása, aránya, a megoldásukra tett erőfeszítések. (Munkanélküliség, analfabetizmus, emigráció, terrorizmus, drog, alkoholizmus.) ➤ A katolikus egyház történelmi jelentőséges meghatározó szerepe a spanyol közéletben és kultúrában. Katolikus rendek és vallásos laikus szervezetek (pl. Opus Dei). 	
<p style="text-align: center;">5. Mindennapi élet, életmód</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A család hagyományos szerepe és megítélése Spanyolországban. ➤ A család szerepe napjainkban. ➤ Az átlagos spanyol család: életritmus, napi, heti időbeosztása, munkamegosztás, életkörülmények, lakáshelyzet, bevételek, kiadások. ➤ Családi ünnepek (esküvő, keresztelő, születésnap stb.) és a hozzájuk kapcsolódó hagyományok, szokások. ➤ A spanyol fiatalok időbeosztása, szabadidős szokásai, az őket foglalkoztató problémák. ➤ A városi és vidéki élet összehasonlítása. ➤ Lehetőségek a városban: tanulás, munka, szórakozás. Migráció. ➤ Napi időbeosztás. A spanyol és magyar napirend összehasonlítása. ➤ A szabadidő hasznos eltöltése. ➤ A spanyolországi pihenési, kikapcsolódási szokások: hétvége, a különböző nyaralási lehetőségek és szokások összehasonlítása. (A fő nyaralási időpontok helyszíne és preferenciák. A tengerpart és a hegyvidék). ➤ Szórakozási lehetőségek (mozi, színház, koncertek, múzeumok): lehetőségek, nyitvatartás, árak. ➤ A vásárlás, mint időtöltés: vásárlási szokások, a bevásárlóközpontok. ➤ A társadalmi érintkezés szinterei. Megismerkedés, bemutatkozás, megszólítás, magázás-tegezés, elköszönés, ajándékozás - eltérések a spanyol és magyar szokásokban. ➤ Az illemszabályok és az udvariasság szerepe a modern társadalomban. ➤ A gyermek bevezetése a társadalomba. ➤ A spanyol gondolkodásmód kialakulása, az azt meghatározó történelmi események és traumák. ➤ Az ideálok változása napjainkban. Hagyományos és modern értékrend. 	<p style="text-align: center;">8 / 8</p>
<p style="text-align: center;">6. Hagyományok, szokások, ünnepek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A spanyol nemzeti (ill. Spanyolországban is ünnepelt nemzetközi) ünnepek dátumának és a hozzájuk kapcsolódó esemény meghatározása. ➤ Az év legfontosabb ünnepei: Vízkereszt, a Nagyhét, Karácsony és Szilveszter. ➤ Spanyolország nemzeti jelképei, ezek leírása, szimbolikája, története. 	<p style="text-align: center;">10 / 4</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A hagyományos kultúra öröksége, regionális sokszínűség. Népi kultúra. ➤ Regionális táncok: Flamenco, Sardana, Muneira. ➤ Bikaviadal: hagyomány és XXI. század. ➤ Főbb népszokások bemutatása, turisztikai jelentőségű regionális ünnepek, baszk népi játékok. ➤ Tipikus spanyol ételek (pl. paella, tortilla, fabada, gazpacho, cocido, empanada) és italok (pl. sangría, cava, horchata, pacharán) megnevezése. Ezen ételek és italok legfontosabb összetevőinek meghatározása, receptje. ➤ Annak meghatározása, hogy egy adott tipikus étel melyik fogásként szolgálható fel. ➤ Mit és mikor esznek a spanyolok? A spanyol reggeli jellemzőinek meghatározása (mit esznek reggelire a spanyolok?). A spanyol főétkezések fogásainak meghatározása, ezek példákkal való illusztrálása. Ünnepi ételek. ➤ A „dieta mediterránea” és a „tapas” jelentése. ➤ A hagyományos és a modern konyhaművészet általános jellemzői. ➤ Az egészséges táplálkozás követelményeinek megjelenése a konyhaművészetben (pl. kevesebb zsiradék felhasználása). Alternatív táplálkozási módok. ➤ A felgyorsuló életmód hatása az étkezési szokásokra (gyorséttermek, fagyasztott készételek). 	
7. Tömeg-kommunikáció, média	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A főbb információforrások bemutatása, előnyeik és hátrányaik. ➤ TV-nézési, rádióhallgatási és újságolvasási szokások Spanyolországban. ➤ Internet, mint hírforrás. ➤ Az országos Tv-csatornák, rádióadók és újságok megnevezés. ➤ Ifjúsági programok TV-ben és rádióban. A gyerekek és a tévzés. ➤ Telefonálási szokások. ➤ A vezetékes és a mobiltelefon hátrányai és veszélyei. Veszélyes-e a mobiltelefon? ➤ A számítógép és az internet nyújtotta lehetőségek, előnyök. 	6 / 4
8. Környezet-védelem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spanyolországot, ill. az egyes régiókat érintő környezeti problémák. ➤ A klímaváltozás (üvegházhatás). Az ózonlyuk. Erdőtüzek és elsivatagosodás. Olajkatasztrófák és ökológiai és turisztikai hatásaik. ➤ Atomenergia - veszélyek és lehetőségek. Hulladékkezelés. ➤ Környezetvédelem a háztartásban, az iskolában és az utcákon. A „zöld” fogyasztó. A szelektív hulladékgyűjtés és a hulladékhasznosítás. A környezetvédelemre való nevelés. Takarékoskodás. ➤ A zöldmozgalmak céljai. 	6 / 4

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A fakitermelés következményei. A természetes élőhelyek pusztulása. ➤ Állatvédelem. ➤ A gazdasági érdek hatása a környezetvédelemre: pozitív és negatív hatások. ➤ A világörökség és a nemzeti örökség fő produktumai Spanyolországban és Magyarországon (2-3 példa). 	
9. Sport	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A sport szerepe a spanyolok mindennapjaiban. ➤ A legnépszerűbb sport a labdarúgás. Néhány jelentős csapat említése. Foci és üzlet. Magyar hírességek a spanyol labdarúgásban (Puskás Ferenc). ➤ Néhány eredményes spanyol sportág és jelentős sportesemény (Vuelta, Olimpia) említése aktualitástól függően. ➤ A sportolók napirendje, étrendje. A sportoló, mint példakép. ➤ Kiemelkedő sportolók és eredményeik (néhány, szabadon választott bármely célnyelvi országból). ➤ Hagyományos spanyol és latin-amerikai sportágak (pelota stb.) 	10 / -
10. Tudomány	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Néhány kiemelkedő, nemzetközi híreónévű spanyol és latinamerikai tudós jelentősége. ➤ Magyar származású tudósok Latin-Amerikában. (Pl: Bíró László). ➤ Spanyol találmányok 	5 / 6
11. A célnyelvi országok történelme	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Autentikus és bevándorló népek: ibérek, kelták, keltibérek. A romanizáció: Jelentősége kulturális, nyelvi és történelmi szempontból. A barbár invázió, nyugati gótok. ➤ A mór uralom a Pireneusi-félszigeten (711-1492): Al-Andalus. Nyelvi és kulturális hatások. A reconquiszta. Granada fénykora - az Alhambra építése. ➤ 1492 jelentősége: Granada visszafoglalása / Amerika felfedezése /A zsidók kiűzése Spanyolországból ➤ Az egységes Spanyolország kialakulása és megszilárdítása: A Katolikus királyok: Izabella és Ferdinánd. I. Károly; II. Fülöp. ➤ A régi rezsimek krízise. Az 1812-es alkotmány. ➤ A spanyol polgárháború (1936-39) és a Franco-diktatúra: Okok, ellenálló felek, következmények. ➤ Demokratikus átmenet: Franco halála és I. János Károly szerepe. ➤ A latin-amerikai katonai diktatúrák a XX. században. 	- / 20
12. A célnyelvi országok irodalma	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Középkori irodalom Mester de Juglaría, cantares de gesta, romancero, El cantar de Mío Cid. ➤ A pikareszk regény. Lazarillo de Tormes. Kapcsolata a társadalommal, amelyben születik. Fejlődése. 	- / 20

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cervantes A Don Quijote elemzése. Szereplők. A szó teremtő hatalma. A quijotizáció és az átalakulás folyamatai. A Don Quijote, mint tükör. ➤ Lope de Vega és a nemzeti komédia. A barokk színház. ➤ A modernizmus Gaudí és Rubén Darío. ➤ A XX. századi színház. Federico García Lorca. ➤ Latin-Amerika és a mágikus realizmus. ➤ Próza: Egy szabadon választott XX. vagy XXI. századi szerző és mű bemutatása. ➤ Költészet Egy szabadon választott szerző és mű bemutatása. ➤ Latin-amerikai irodalom Egy szabadon választott szerző és mű bemutatása. 	
13. A célnyelvi országok művészete	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Óskori művészet. Az északi és a levantei óskori festészet jellemzői. ➤ A római kultúra emlékei. Utak, vízvezetékek és egyéb emlékek. Segovia; Mérida. ➤ Mór művészet. Jellemvonások, alapanyagok és formák. Alhambra és Córdoba. ➤ Arab-zsidó-keresztény együttélés. A toledói fordítók munkássága és jelentősége. ➤ Keresztény művészet. A romantika és a gótika összehasonlítása, templomtípusok. A Santiagói Zarándokút. ➤ A nagy spanyol gyarmati birodalom. Az aranyszázad. Dicsőség és hanyatlás. ➤ A prekolumbián kultúrák Aztékok, inkák és mayák. ➤ Spanyol festészet El Greco, Velázquez, Goya, Picasso, Dalí. 	- / 20
Szabadon tervezhető	Az aktualitások megbeszélése, a csoport érdeklődése köre szerinti témák bővítése, kiegészítése	7 / 14